

Konečně nový starosta p. Čeněk Fláva,
rolník z čísla 10., se věci rázně chopil.

Na dotaz stran telefonu sdělilo mu ředitel-
ství pošt v Bymě, že by byla prodloužena linka
ze Stonarova, ale obec má zaplatiti 5.250 Kč. ~

Protože měla obec značný dluh v Raiffeisence, totiž
v místní záložně za stavbu silnice k Brt-
ničce a za přeměnu trak. válečných příjezdů,
a má velká vydání na kostel, faru, školu
a chudinský, byli někteří členové obecní
 rady proti telefonu.

Proto na valné hromadě pokladníků zálož.
spolku a kronikář, navrhl, aby záložna
darovala tisíc Kč na zřízení telefonu; žádal
obohodníky a hostinské, aby dle možnosti přispěli;
prohlásil, že p. Aug. Svejda, majitel parní pily
na Hladově, také slíbil přispěti několika sty Kč -;
žádal valnou hromadu, aby zbývající část byla
obci půjčena bez úročně, což všecko bylo
jednohlasně přijato. Za těchto podmínek byli
v obecní radě všichni pro telefon.

První dar 200. Kč poslal p. starostovi
farář Rajda, druhý dar Brtnička 50 Kč, obec
Hladov 500. Kč, p. Svejda z Hladova 500. Kč,
obec St. Brtnice 1.000 Kč. Záložna 1.000 Kč;
z 1926 záložna opět 250 Kč; více zatím nikdo.

Když ředitelství pošt bylo oznámeno obecním úřadem, že obnos 5.250 Kč bude splacen, a nímto očekávanú ministerstvo pošt žádalo obec, aby ročně zaručila hrubý příjem 2.500 Kč.

Na toto ovšem obec nemohla přistoupiti. Farář byl 3 krát v Brně na stavebním oddělení poštovním, prosil - a tu se mu dostalo rady, aby obec hledala protekci u poslanců; v Brně se s tím nemohou nic dělati, když to zásadně žádá ministerstvo. I byly poslány 3 žádosti na klub strany republikánské (agrární), lidové a živnostenské.

Příměří obratem prvně odpověděl klub respekt. sekretář republ. klubu, že telefon jest povolán bez každé záruky hrubého příjmu; a tak začal se telefon stavěti ze Stonařova - a začelo se úřadovati dne 22. listopadu 1924.

O jeho důležitosti zbytečně bych se šířil; prokákal platné služby, když zde vypukl požár 2. jara 1925, onemocněl dobytek a telef. rychle byl povolán zvěrolékař; když obchodník něco potřebuje nutně, tak o 4 1/2 h si potřebné telef. objedná v Jihlavě, autobus poštovní z Jihlavy o 5 h vyjíždíci mu to přiveze, tak že (kšáka) má objednané věci večer v Blauké Břtenci již o 6 1/2 h. - Nyní si telefonu vsichni váží.

Obyvatelstvo v Hlouhové Břtůnici jest národnosti české, vyznání říms. katol. až na 3 osoby, z nichž jedna jest bez vyznání, druhá v církvi československé a třetí evangelického v. -

Řím. katol. křesťané podléhají diecéznímu biskupovi, jež sídlí v Brně; diecese brněnská jest rozdělena na 40 děkanátů; Hlouhá Břtůnice patří do děkanátu řečtávského, jež čítá 10 far, nejmenší farnost jest H. Břtůnice. ~

Prvním farářem se zde stal Cyrill Židok, narozený v Lejtkovicích na Moravě; přestěhoval se dne 18. prosince 1872 a dne 23. prosince 1872 byl slavnostně jako prvofarář instalován, v úřad uveden. Působil zde do 12. ledna 1875.

Druhý farář ode 12. ledna 1875 - do 1880 byl M. Škoda. (12/1)

Třetí	"	"	12.	"	1880 - 28/2 1884	J. Kuchňák,
Čtvrtý	"	"	28/2	1884 - 30/9 1889	"	J. Hotový.
Pátý	"	"	30/9	1889 - 1/9 1893	"	M. Drápalík.
Šestý	"	"	1/9	1893 - 30/9 1896	"	M. Černý.
Šedý	"	"	30/9	1896 - 30/6 1900		Petr Šejstkal.
Osmý	"	"	30/6	1900 - 2/12 1901		B. Janoušek.
Devátý	"	"	2/12	1901 - 28/2 1906		Jiř. Záběhlický.
Desátý	"	"	28/2	1906 - 23/4 1913		opět J. Hotový.
Jedenáctý	"	"	23/4	1913 - 23/10 1921		Miloš Kalouda.
Dvanáctý	"	"	23/10	1921 -		Štěpán Rajda.

M. B. Pátým farářem byl J. Hugo Černý, potom J. Drápalík. -

Škola byla v D. Brtnici zřízena r. 1776.

Dějiny školy od jejího založení nejsou známy.
Národní učitel v Brtnici p. M. Jos. Pátek ve
svém nástinnu topograficko-historickém:

„Okresní hejtmanské jihlavské“ r. 1888 poznamenal:
„Vesnice - Dlouhá Brtnice - má dvoutrídnu školu
čestkou s budovou pravidlnou se 261 žákem.“

Dříve sem chodily děti z Hladova a Brtničky.

„Vlastivěda moravská“ uvádí r. 1901:

„v posledních letech vystavěna tu nová budova
školu; stojí v dědině na návsi, kde stávala
škola stará, ... má 125 žáků.“ -

Za světové války poklesl velice počet žáků.
Školní kronika uvádí, že ve škol. roce 1923/24
byl počet žactva úhrnem 83, ve škol. roce 1924/25
byl ještě menší - 75; v r. 1925/26 jenom 66. -
N. r. 1926/27 celkem dětí 58. - N. r. 1927/28 - 68.

Školní zahrada jest vedle škol. budovy; poněvadž
plot bývá chatrný, a sloupce přelétnou i dobrý plot,
jest velmi těžko udržovati škol. zahradu v
dobrém stavu!

Škola má knihovnu žáčkovskou a učitelskou.
Tělocvična jest za vesnicí vedle statků silnice;
malé rejdiště, šplhadla a hrazdá.

Byt učitelský v zimě jest velký, studený!

Pamětní list, sepsaný u příležitosti spravy
věže r. 1901, napsaný p. Janem Buresem, bývalým
zdejším podučitelem, uschovaný v báni na věži,
uvádí toto:

"Tak zřejmě dokazuje vývoj názvu "Dlouhá Brt-
nice" z nejstarších dob (již od 14. stol.), náležela se
zdejší obec v rozmanitých rukou. Tak zněl nejstarší
název "Birdniez longa" a později z něho utvořené názvy:
Buernyez longum, Buernyez a nyní nejnovější: Dlouhá Brtnice
Dlouhá Brtnice. Z názvu prouků latinských jasně
vysvitá nynější jméno německé Lang Pirnitz; byla tedy
Brtnice, jak rozumí se sama sebou, v ruce ostrova
fihlavských Němců, povolanych sem Otokarem II. ke
dolování. Dle pověsti v lidu zachované nosila zdejší
stráň zvaná "Královna" na bedrách svých kdysi
klášter jeptisek "Královiček", které při svad svým
vyučováním širily hlavě u dívek vzdělání.

Až do dob Marie Teresie, císařovny rak., a
Josefa II., neví se o nějakém prameni vyučovacím v
zdejší obci ničeho. Teprve za Josefa II. založena
místnost pro vyučování v bývalém čísle 86, nyní 25.

Konečně známá nám jména učitele Ohsnera
žijícího v letech 1819. Učoval děti nejen z
Dlouhé Brtnice, nýbrž též z Hladova a Brtniček.
Když mu byly poněkud zlepšeny příjmy, povoleno
mu stavěti chalupu na nynějším poli obecním

pod Kostelem. V ten čas Ohsner onemocněl a tu zastával službu jeho jakýsi Zverina, o němž však nic bližšího známo není.

První nástupce Ohsnera Lorouce byl Wichta František. Tento vymohl stavbu staré školy na místě, kde nyní stojí.

Za Augustina Wichty, syna Fr. Wichty, byl upraven malý kousíček půdy až k potoku pod školou na školní zahrádku. Vyučování ani v této době nemohlo zdatně pokračovati, jelikož byl strašný počet dětí na jednotřídní škole.

Konečně však přece nahlédnuto, že nelze takto dále pokračovati a jednáno o zlepšení škol. budov, jakož i o rozšíření na více tříd.

V ten čas byl Aug. Wichta přesazen do Bratolova dne 1/9. 1882. Po něm ujal se ~~řídění~~ řízení školy nyníjší nadučitel Fr. Krivánek; škola rozšířena na dvojtřídní. Škále však bylo vyučováno ve škole staré na polo zbarvené, kde hrozily stropy každou chvíli spadnutím, jsauec podpírány vsude koly. Lono sebou se rozumí, že bylo nutno stavěti školu novou; nestalo se tak, ačkoliv činěn velký nátlak od sl. c. k. okr. škol rady. Místo navržené čtyřtřídky, jak původně se měla stavěti, byla postavena nová škola na Hladově a v Brtničce, stojí zde dvojtřídky s 2 světnicích a 2 záchodch.

Podučitelem ustanoven byl Jan Železný, kterýž zde působil do 31./7 1887.

Nástupcem byl Theodor Erben od 1/9 1890 - 28/2 1892.
Na to Janek Hynek od 1/12 1892 do 15/12 1895.

Fr. Krivánek onemocněl a zemřel 15/7 1901; za nemočeného vyučoval Jan Bureš, podučitel, narozený v Poličancech v Čechách r. 1879.

Druhým nadučitelem se stal Fr. Brůza, nar. 1/10. 1869 v Mohelně, nastoupil místo 1/3 1902.

Dále zde působili:

Karel Vaněk naroz. 5/11. 1884 v Kard. Pěčici.

Desart Fr., nar. 16/12 1886 v Sadrti v Čechách.

M. Vysřčilová n. 12/8 1876 v Doupi, industr. učitelka.

Fr. Brada n. 1/12 1883 v Klátovci na Moravě.

Josef Petrák n. 29/2 1886 v Jateci v Telči.

Třetím nadučitelem ustanoven byl:

František Čuda, nar. 1/11. 1878 ve Velkém Meziríči jako syn učitele, nastoupil 15/9 1909; stal se řídícím učitelem ve Velkém Beranově 1923.

Jar. Poledna, nar. 9/5 1892 v Paulově, nastoupil 1/3. 1914, padl jako dobrodůle za války světové.

Fr. Tomšík nar. 10/9 1887 v Přestí.

Lebeka Tomáš nar. 29/12 1898 v Neucehli.

Emil Švojsa nar. 28. 1900 v Telči.

Ruz. Huželová, ind. učitelka, nar. v Paulově 1/6 1892.

Josef Budek, ustanoven sekretérem 24/9 1923 jako výpomocný učitel.

Hodáč Josef, legionář, ustanoven na zdejší škole řídícím učitelem od 1/9 1923. Narodil se 18. ledna 1893 v Nám. Siondorské u Nám. Brodu.

Zvony.

Za světové války byly odebrány kostelní zvony; rak. erár ponechal na věži malý zvoněk asi 8 kg těžký, ulitý r. 1596. Farář Štěpán Rajda podnikl akci, aby byly koupeny nové zvony r. 1923.

Po mnohém úsilí objednáno 5 nových zvonů za přispění kláštera v Nové Říši, obyvatelstva a faráře.

Při objednávce uvolice dobře poradilo farářství chrámové družstvo v Pelhřimově; zvony byly posvěceny ndp. prelatem Fr. Barivou ze Starého Brna za přítomnosti 13 kněží a několika tisíc lidí dne 30. září 1923; byly to první zvony v celém okolí koupené a svěcené po světové válce, proto ten velký nával -; byli zde lidé z okolí 3-4 hodiny!

Posudek

o nových zvoněch pro faru osadu v D. Brtnici zkašených při kolaudaci ve zvonárně p. R. Terolda v Chomutově dne 13/9. 1923 za přítomnosti zástupce firmy a d. faráře Rajdy z D. Brtnice.

Podle smlouvy objednány 4 zvony laděmi h¹ - cis² - dis² - fis² a menší zvoněk ve váze asi 35 kg laděmi h².

Zvony byly při zkašce zavěšeny ve zvonové

„Naše zvony pěkně znějí,
Když ve svátek vyzvánějí ...“

SLAVNOST posvěcení nových zvonů

při chrámu

Páně sv. Václava v Dlouhé Brtnici,

bude se konati v neděli, dne 30. září 1923

o 2. hod. odpolední.

POŘAD:

1. Průvod se zvony, píseň „Bože, cos ráčil ... s hudbou.
2. „Naše zvony“. Básně: přednesou školní dívky.
3. „Svatý Václave.“ Chorál. Přivítání nejdp. světitele.
4. Kázání — dp. Vavřinec NOVOTNÝ, kapitulár z Nové Říše.
5. Svěcení zvonů: J. M. nejdp. FR. S. BAŘINA, opat a prelát řádu august. ze Starého Brna.
6. Zavěšení zvonů.
7. Zpívaná litanie loret., sv. požehnání pontifikální, „Bože, chválíme Tebe“.
8. „Kde domov můj?“ od K. Legera; „Zvoňte, zvony!“ od Dostál-Lutinov-Bádala.
9. Poděkování dobrodincům; Štěpán RAJDA, farář v Dlouhé Brtnici.
10. Zvonění hran za padlé vojíny z farnosti.

Karel Leger:

Kde domov můj?
Kde vlast je má?
Potem práce posvěcena,
utrpením vykoupena,
jak ji předkům svěřil Bůh,
hájlil meč a vzdělal pluh,
drahá je mi rodná země,
země česká, domov můj!

Kde domov můj?
Kde vlast je má?
Bože věčný, láskou svojí
chraniž zem tu v každém boji,
k práci pilné sílu dej,
lidu svému požehnej,
nechať zkvětá rodná země,
země česká, domov můj.

Dostál-Lulinov-Bádal:

1.

Zvoňte, zvony, na vše strany,
probouzejte Moravany,
zvoňte zvony na Slovany,
na Balkánce, na Tatrany,
svolávejte odevšad
v Betlém Slávů, Velehrad.

2.

Zvoňte, zvony, kde je víra,
zvoňte, kde už odumírá,
zvoňte v Lecha lada širá,
v říši Čecha, Vladimíra,
voďte výkvět národů
k Cyrillu a Methodu.

3.

Zvoňte, zvony stříbrohlasé,
zvoňte dnes a v každém čase,
zvoňte moudrost Cyrillovu,
zvoňte lásku Methodovu,
zvoňte jejich velký čin
do hlubin a do výšin!

Laskavé příspěvky na úhradu nákladu na zvony, varhany,
svícny a opravu kostela (obnosem 40.000 Kč) s díky přijímá
farní úřad v Dlouhé Brtnici.

4.

Zvoňte, zvony, jak se zvoní,
když se nebe k zemi kloní,
jak to v duších lidu zvoní,
za svobodu krev když roní,
k otcům svým se navrací,
lásku láskou oplácí.

5.

Zvoňte, zvony, na vzkříšení,
na Slovanstva obrození,
na zbloudilých navrácení,
s Kristem, s Matkou sjednocení,
jeden pastýř vládní všem
nad jediným ovčincem.

6.

Zvoňte Otci na nebesích,
zvoňte Synu v slavných plesích,
zvoňte Duchu přesvatému
zvoňte Srdci laskavému,
sdružte v klínu Marie
syny celé Slavie!

stolici,
bedlivě
Při
nemí na
jich zvu
zevnějš
jsou č
Zvon
bez už
bez jak
Při zka
Edelmann
Zvon
kou ná
spodní
Zvon
nárazový
spodní
Zvon
nárazový
tercie fi
Z
kou fis
fis 1,
3
vedlejší
šitelné

stolici, tak že mohly býti po každé stránce
bedlivě vyzkoušeny.

Při prohlídce shledáno, že jsou čistě ulity,
nemí na nich vad při lití vzniklých, které by je-
jich zvučnost a prvantivost ohrožovaly, nebo jejich
 zevnějších kazily; nápisy a ozdoby podle objednáni
 jsou čistě a zřetelně ulity a nemí na nich chyb.

Zvony jsou jevoni čistě očistěny a ohlazeny
 bez užití jiných nástrojů, vnitřek pak ponechán
 bez jakékoli úpravy, tak jak vyšel z formy.
 Při zkoušce akustické provedené přesnými ladičkami
 Edelmanovými bylo zjištěno toto:

Zvon h^1 , váha 286 kg, průměr 810 mm, jeho
 tón nárazový h^1 ; vedlejší tóny: tón hlavní h^1-1 ,
 spodní oktáva h^0 , tercie dis^2 , kvinta f^2 . -

Zvon cis^2 , váha 207 kg, průměr 710 mm. Tón
 nárazový $cis^2-0.5$, vedlejší tóny: hlavní cis^2-1 ,
 spodní oktáva cis^1 , tercie cis^2-1 , kvinta gis^2 . -

Zvon dis^2 , váha 152 kg, průměr 640 mm. Tón
 nárazový $dis^2+1.5$, vedlejší tóny dis^2-1 , spodní okt. dis^1 ,
 tercie fis^2 , kvinta cis^2 .

Zvon fis^2 , váha 85 kg, průměr 540 mm. Nárazový
 tón fis , vedlejší tóny: hlavní fis^2 , spodní okt.
  fis^1 , tercie a^2+1 .

Z tohoto přehledu jež patrné, že všechny
 vedlejší tóny, ať na nepatrné uchu ovšem nesly-
 šitelně odchylně správně vyznívají a tím nárazové

tóny správně sladěné ušinně podporují.

První zvon h^1 jest zvon, dex-ový, tak že se tercii (dis^2) velmi dobře pojí k zvonu druhému.

Zvoněk pátý h^2 váha 34 kg, průměr 380 mm ve svém nárazovém tónu jest správný a vyznívá, jak při malých zvonech bývá, spodu sextou d^2 . -

Zkouška hudební předsevzata tím způsobem, že zvoněno zvony jednotlivě i ve skupinách a jejich zvuk poslechnut z blízka i z daleka. Tu pak shledáno, že zvuk zvonů jest jasný a plný, v souzvuku měkký a ušlechtilý, vyrovnaný i při zvonech poměrně malých, potom daleko-nosný a dlouze vyzníváje.

Seřazení zvonů dává příležitost k užití velmi ladných skupin, na př. h^1 cis^2 - cis dis - dis fis - h cis dis - cis dis fis - h dis fis .

Jak tedy po stránce akustické, tak po stránce hudební zvony vyhovují a nemí přičiny, proč by nemohly býti převzaty objednatelům.

Váha za přítomnosti kněze Kaplana P.

Wiedena v Chomutově zjištěna, a zvonovina zkoušena nebyla, a jest p. objednateli volno po dodání zvonů sboji dáti přezkoušku.

V Praze 29/9. 1923.

Václav Müller vř.

Kanovník na Vyšehradě.

M. B. Tón v hudbě se dělí na pět tónů; vyboruný hudebník při slyš. čtveř tónu; ladička Edelmannova

dělí tonu na osminy, $k^1 - 1$ značí rozdíl $\frac{1}{8}$, což
ještě ovšem uchu lidskému neslyšitelné! Při našich zvo-
nech není nikde rozdíl $\frac{1}{4}$ tonu.

1 kg zvonoviny stála 35 Kč, bylo však sleveno na 33 Kč,
1 kg armatury 5 Kč (železná součástka); na radu Chrámového
družstva v Pelhřimově řádal farář Rajda osobně v
Chomutově Kovárna p. Rich. Herolda o slevu; poukázal
na to, že obec ještě měla v hornaté krajině 622 m vysoko.

Místo 38 Kč za 1 kg zvonoviny s armaturou čítal
p. Herold pouze 35 Kč. Činila tedy sleva 2.292 Kč
při objednávce; místo 29.032 Kč účtováno 27.295,20 Kč.

Při placení účtu 30.1.1924 dočtil farář ještě slevu
310 Kč 20 h, tedy zvony stály 26.985,20 Kč.

za 20 párů šroubů čítáno 20 Kč, 2% daň z obrátu 534,80 Kč,
za sružený dovoz dráze 420 Kč, účel řezání mistra Jos.
Votavina z Brtnice 567,20 Kč za přestavené stoličky, účel
p. Dobesě za různé (cement, vápno, hrábě atd. činil 625 Kč 46 h,
účel p. Pelšana kováře (okénice na věž, natěření dveří...
činil 471 Kč 50 h, zednického mistra Zvěřiny z Opatova
(probourání zdi na velkou skvěnici u zvonu, nové okno
v sakristii, u křta nové dveře, výšší podlahy atd.
účel zůstal na 1.126 Kč. Píštěné programy k svěcení
zvonu 158 Kč 10 h; hudebním smlouci Kanovníkovi za cestu
do Chomutova ke Kollaudovi zvonu 150 Kč. atd atd.,
takže úhrnem stála všechna přes 30.000 Kč.

Obec neplatila přirážkou ani haléře!

Dobrovolné dary sbíral farář Rajda s kostelním
hospodářem p. Vacl. Pospíchálem, výměnkářem z čís. 97.

Klášter - Kanonie premonstratiu v Nové Písi daroval
 4.000 Kč, pp. Sobotka Josef na patý zvon 1.000. Kč na
 památku všech padlých, dosu synů Jana a Františka
 (k.č. číslo 88); Káru Rajda, farář, daroval „umírácěk“, zvon
 čtvrtý; zvon třetí klášter v Nové Písi, zvon druhý
 spřítelelní a záloženský spolek v Hlubé Břtici; zvon
 první řím. katol. věřící z Hlubé Břtice. Darovali:
 p. Brabeneec Fr., vjměnkáři z Břticičky, k.č. v H. Břtici
 v č. 42 bydlící 200. Kč, p. Aug. Švajda, majitel parní pily
 na Hladoně 500 Kč, pp. Sindelář Václav 100, Sobotka
 Josef č. 3 - 100, Kula Ant. 50, Štaud Jan č. 5 - 300, Jan
 Brabeneec 50, Pospíchalová Marie 100, Hlava Cěněk 50,
 Krůžik Jan 20, Bobková 30, Jirsa Josef 50, Dřívě 200,
 Pospíchal Václav s obcem 80, Jochal u Schneidru 50, Ant.
 Prygelová 50, Jirsa Václav 10, Pokorný Ant. č. 87 - 100,
 (dřívě 200), Novotný Ant. 800, Prygel Jan 20, Jan Novák 50,
 Špička V. 50, Maudry 50, Hochan Cyrill 10, Pokorný Josef 20,
 Zuerina 30, Diviš 70, Pokorný Jan č. 29 - 100, Štaudlová M. 50,
 Jirka Jan 50, Novák Jan 50, Pospíchal V., č. 97 - 100 Kč,
 Obírka Jan 100, Obírka Josef 200, Krátká Kateřina 50.
 Pelkan L. 10, Dobeš Václ. st. a ml. à 50 = 100, Štefl Jos. 50,
 Janiček 30. Adamová M. 25. Fartelová Ter 10, Brabeneec
 Alois z Břticičky 50, Suchna z Hladoně 100. Karel
 Zuerina 30. Hlava Karel 50. Dobeš Ed. 50. Antonín
 Lysý 200. Šrejbarová 5., Tomková Ant. 40. Maroušek
 z Hladoně 40. p. Hlára Těmová z M. Píse 50. Tomek č. 41 - 60.
 Redrmachrová 50. Adam Josef 10. Hochan Eduard 10.

Sindler Aug. 40. Štaulová Anna 30. Oberdlík Tomáš 20.
 Klimek fr. 50. Pazourová Kateř. 10. Pokorný č. 49 - 20.
 Laroan 50. Tomandl Tomáš 100, dříve P. Miloví, farář 600,
 Sindler Václav 100. Štaul fr. 10. Prycl Jan, kostelník 50.
 Novák Jiří 30., Fartelny' fr., obuvník 40. Burda starší 10.
 Burda ml. 40. Dvořáková Marie 40. Bryalita fr. 10. Václav
 Šepvička 20. Krumphar fr. 100. Šlathova Anna 100. Kř
 Machek č. 44 - 20. Novák Paul 50. sberku na svatbě
 učinil p. Václ. Pospichal z čísla 15 - 42.50 Kč, Veselá 10.
 Pokorný 20. Fartelny' Ant. 20. fr. Šindelářová 10. Štaul fr. 30
 aprovisaciu přibytex 100 Kč odvedl p. Ant. Pokorný, pekař;
 Pokorný Ant. 50. Načková z Hladova 15. Jan Štaul č. 77 - 30.
 Šoflova fr., výměnkářka 25. Novák fr. na Hesperku, kadvař 100.
 Tomandl T. 50. Tomková M. 20. Blecha V. 20. Novotná
 Anastasie 40. Jiřa Jan 20. Nebrvátalová Teresie 10.
 Janiček opětně 20, celkem 100. Jiřa Balb. 35. Čermák T. 10.
 Novák Jos. 50. Štaul Jan č. 23. - 20. Přelna 300. Štaulová M.
 z Brtničky 30. Hlavová Ter. z č. 926 - 100. Novotný Jos. č. 78 - 10.
 Polák Josef 20. obuvka Jos. č. 68. - 100. Burda fr. č. 115 - 25.
 Pránil Ant. 15. Rodrmachrová opětně 50. svadba Jobotková 30.
 Jochar T. 20. Prycl Ant. z Brtničky 100. Fartelna' M. porodní
 asistentka 20. Klau Antonín 10. Pokorná Kateřina 100.
 p. farář Urbanovský I. Hluzdil 35, Třeblerova 20. Abraham 20.
 Pokorná 100. Musil z Brtničky 50. Špička Jan, varhavič
 z Blanska, rodák zdejší 50. Kmotři při svěcení zvonů ještě
 darovali: Lysý Ant. 200. Rodrmachrová 200. Brebenec
 fr. 300. (a na kostelní potřebu ještě 1.400 Kč), Pospichal
 Václ. z číj. 97 - 200 Kč, Novotný Antonín, rolník z číj. 20 - 200.

První zvon má obraz nejsv. Trojice a nápis:

Troj jediný Bože, smiluj se nad námi!

Uvěnují k. k. farnice a Dlouhá Bělá r. 1923.

Druhý zvon - nejsv. Srdce Pána Ježíše s nápisem:

Srdce Ježíšovo, smiluj se nad námi!

Darovala Raiffeisonka v D. Bělá r. 1923.

Třetí zvon - obraz sv. Norberta s nápisem:

Sv. Norberte, oroduj za kněze novoríšské!

Daroval klášter v Nové Říši r. 1923.

Čtvrtý zvon - obraz sv. Josefa s nápisem:

Sv. Josefe, vypros nám šťastnou hodinku smrti!

Daroval Štěpán Rajda, farář v D. Bělá r. 1923.

Pátý obraz - P. Marie s tímto nápisem:

Panno Maria, oroduj za naše padlé syny Jana a

Františka! Uvěnovali manželé Sobotkovi r. 1923.

Na všech zvonech: Ulil R. Herold v Chomútově.

Šestý malý zvoněk, který nechal na věži rak. erar,

má písmena T C rok 1596, váží asi 8 kg.

Dle němec. protokolu ze dne 19/9. 1917 byly odebrány

zvony; největší byl ulity v r. 1895, průměr 58 cm, váha

zvonoviny 11 1/2 kg, rak. erar platil za 1 kg 4 K. -

Tak řečeno, byly zvony pověceny 30/9. 1923 za

udmi pětkového počasi od ndp. prelata Bariny Fr.

ze Starého Brna; přítomen byl jeho sekretář P. Anselm

Matoušek a člen kláštera starobru. Stanislav Harník,

p. děkan Míča z Opatova, pp. faráři Procházka Karel z

Vildauce, Procházka fr. z Pavlova, Toudl V. ze Stonarova,

Šváb z Kněžic, Hnízdil z Mrbanova, Matoušek s kapl.

Zanáškou ze Želčavy; bývalý zdejší farář přemoustrál
P. Petr Stejskal z Rozsčce, Karatel P. Vavřinec No-
votný z M. Řeš. a místní farář Rajda.

Průvod se zvony se konal od přelny; za zvony
šli Kmochové, po jejich straně škol. dívky jako, dru-
žičky v národních krojích. Kmochy byli: pp. Lyoň Antonín
s manželkou jako starosta obce za 1. zvonem, Jospichal V.
s manželkou jako starosta Raiffeisenky, za 2. zvonem,
Novotný Ant. s manželkou z č. 20. za třetím, Brabenec
Fr., Doleš V., starší, literák a Redrmašková za 4.
zvonem umíráčkem; Sobotka Josef, st. s manželkou z č. 88.
za patým zvonem. Průvod byl velký, jakého Brtnice dle
neviděla a sotva kdy viděti bude! Vedl jej udp. prelát
Barina ozdoben znaty biskupskými, mltou a berlou. -

Zvony z Jičlavy ochotně zdarma přivezli pp. Sobotka
Josef č. 3 a Hlava Karel č. 126. a zase ušli ve slavném
průvodu náuci ozdobené ke kostlu, před níž bylo dřevěné
podium, na které zvony byly položeny. Dopoledne i za průvodu
škůlel z hmoždívů p. Bartol. Mouryc, hasiči ochotně udržovali
pořádek. U kostla byl přivítán nejdp. měšitel prelát Barina:
Vaše milosti! Nejdůstojnější p. preláte! Ráčil jste zavítati
do naší vsady, abyste nám pověšil nové zvony. Iměnem
všech věrných katolíků farnosti dlouholetnické, dovolujeme si
Vaši milost nejuctivěji pozdraviti. My školní děti vel-
kou radost máme: pěkně Vás vítáme!

Průvodly dívky: Tomandlová Marie, z hostince č. 40, potom
Hlavová Marie č. 10, Jirsová Anna č. 14. následující básničku:

Naše zvony.

Lidé, dobří lidé,
co to všechno znamená?

Proč dnes září radost
v srdcích vašich nadšená?

Proč pak jste sem zavítali,
z blízka a dale přispěchali?

Proč jste k nám dnes přišli?
byste se tu podívali?

Zvony nové máme světlé,
zvony zvukem krásné,
jež nás budou k Bohu volat
počas pouťi časné.

1.) Zvon ten první největší
sv. Václav bude zván,
kým nám každý pátek bude
skou Páně oznamován.

2.) Zvon ten druhý vedle něj
sv. Cyrill - Metoděj,
v polodni nám zazvoní,
lid se Bohu pokloní;
na večer pak Anděl Páně.

Lidu oznamuje hlavou:
Otcě, každý duch Tě chval,
že jsi nás opatroval.

Děti s podia hlasitě přednášely, bylo je dobře slyšeti,
na patričný zvon prstem ukázaly.

3.) Třetí sv. Norbert zván,
jímž bude den oznamován.

Tomným krajem již se duš,
a věze zvuky zvoni zří:

Vzkřinu, bratři, procitněte,
na kolena poklekněte,
srdiky pouznete svých čel
k Tomu, jenž nad vámi bděl.

4.) Svátý Jozef umíráček
za reměle bude lkat,
s modlitbou nás všech
lekký odpočinek přát.

5.) Zvonek Maria hlásat bude,
že se Kristus při mři obětuje.

Válka světová, ta hrozná,
staré zvony vzala,
štedrost, láska lidská,
nové opět dala.

Milé zvony! pějte, zvučte,
zdobte brtnický náš chrám,
nedejte zahynouti naší vlasti,
nedejte zahynouti nám!

Potom předeslo 8 velikých škol, družiček:

Proč radost a ples
ještě tu zřítí, dnes
na tváři vzácných hostí?

Proč, dítě, spěcháš sem i, děd
ke dnesnímu slavnosti?

A v odpověď tu sěptá' ret,
hlas jeho vánkem letí:

To v Dlouhé Břevnici se zvony světlí!

O, Kone mrtvý! zehnan, církví svatou,

tím posvěcením vzkřísou bud' -

a zvuk tvůj probud' duši křesnou.

a hlas tvůj mocný každé srdce vzbud'!

Je ve světě, dnes tolik hrozných pychy,
které podleh' anděl - čistý, duchy.

O zvoňte zvony v naše rodné lichy:

Kdo jako Bůh? Kdo jako Bůh?

Je ve světě, dnes mnohá žádost očí,
ještě mamon mnohých cíl a ideál,

jen po zlatu se jejích očí točí

a nevidí, že věčnost sahá dál.

O zvoňte zvony: lidé, stůj -

a na smrt pamatuj! na smrt pamatuj!

Je ve světě, dnes křesná žádost těla,

jen užívat, sloužit Bohu ne;

lid ve zlobě proti Bohu zdvihá čela

a zapomíná jedno potřebné!

Ó zvony svaté, zvučte hodně jasně,
 ať volá, hlásá, výmluvný váš hlas,
 ať zní to v každém nitru na poplach a hlasně:
 Svou duši spas, svou duši spas!

Přednesly hlasitě, tak že každý rozuměl, děvčata školní:
 Jabešová M., Tomandlová Anička, Poláková M., Alchajnová
 Anička, Kumiřarová Božena, Sochorová Karla, Čermáková
 Kristina, Mourgová Božena.

Peníze, které se nedostávaly, doplatil pokladník farář
 Rajda; dostal totiž za zálohu větší odměnu a z
 té uměřoval dluh za zvony, bývalý farář P. Mělo
 dostal od farníků na nové zvony dary asi 3.000 Kč,
 za prodání zvony s širokou vzrostl kapitál na 1400 Kč.

Zvony s armaturou železnou váží na 1200 kg,
 proto dán i nový trám pod ně a železná traversa (dře)
 s nosností 40 metráků. Tyto dvě traversy v ceně
 asi 300 Kč daroval p. Eduard Jabeš, Rupec.

Prkna darovali voluici, p. Aug. Jajda zdarma
 přijel potřebné dříví; zvony zavěsili rychle a dobře,
 na uáž vyřádkli bez nehody naši řezáři za vedení
 síkového řezáře p. Balb. Burdy, za dohledu p.
 Vokříška, řezáři mistra z Trh. Břevnice, jež za-
 přijel železný rumpál zdarma. Všichni ten den
 pracovali zadarmo! Budíž jim za to srdečný
 dík a Pán Bůh zaplat! - Sobota slavnost
 skončena, začalo přechít. Zvony znějí pře krásně!

Téhož r. 1923 bylo usneseno ve schůzi obec. zastu-
pitelstva 27/5, aby byla nabarvena věž Kostela, dne 14/6
byla práce zadána Klempíři Strádalovi z Pytvice, 12/8
usneseno, aby se za práci zaplatilo, peníze aby se
spatřily příjmkou.

Obecní valby konaly se 12. října 1923 a provedeny
byly dohodou tří stran: lidové (7), republikánské (6),
řivnostenské (2.) Starostou byl zvolen p. Čeněk Háva,
ze strany republikánské - agrární.

Štefl Josef, Krejčí, přestěhoval se do
Brna, do Nového Lískovce; svůj domek č. s. 7.
pronajal nadparuč. R. Horačkovi ze Stonařova.

1924.

Václav Sindler, kostlnický, koupil na stoulu
lednice pozemek obecní p. č. 1197 1 m² za 1 Kč.

Školní tělocvična letní povolena 29/7 1924;
dříví dodá obec a od práce zaplatí - 257 Kč.

Roku 1924 pořídil farář Rajda do Kostela úplně
nové letáči - kyvadlové dveře, opatřené brašeny mi-
nebulami, aby severák nemohl do Kostela.

Kolem zdi zřídil dřevěné stěny - lamperie, neboť
v době mrazů byla zed' úplně promrzlá.